

УКРАЇНА

Вже рік, як заблоковано три телеканали

Вже рік, як три українські інформаційні телеканали цілодобового мовлення, Еспресо, 5 канал і Прямий, виключені з цифрового наземного телебачення (ЦНТ). Репортери без кордонів (РБК) закликають владу гарантувати плюралізм інформації, врегулювавши проблему якомога швидше.

Сумна річниця для свободи інформувати в Україні: 4 квітня 2022 року три інформаційні телеканали цілодобового мовлення, Еспресо, 5 канал і Прямий, загадковим чином відключили від мережі ЦНТ, невдовзі після ухвалення рішення, яке зобов'язало їх співпрацювати з усіма іншими національними інформаційними каналами. Через рік все ще неможливо встановити, хто саме, навіщо і як прийняв це рішення. Медіарегулятор, провайдер ЦНТ і державна компанія, якій належить інфраструктура, знімають з себе відповідальність, посилаючись один на одного, а юридична невизначеність триває вже рік.

Судові позови Прямого і 5 каналу, що входять до групи Вільні Медіа, розпочаті у травні 2022 року, досі не увінчалися успіхом. Якщо у квітні 2022 року український парламент прийняв [постанову](#) на користь свободи преси, а наступного місяця його профільний комітет розглянув проблему цих телеканалів, вирішення проблеми так і не було досягнуто.

“Ця ненормальна ситуація затягнулася, – обурюється керівник офісу РБК у Східній Європі та Центральній Азії Жанна Кавельє. Неприйнятно, що 16 мільйонів глядачів ЦНТ протягом року позбавлені доступу до трьох опозиційних телеканалів через юридичне непорозуміння. Ми не розуміємо відсутності політичної волі для вирішення цієї проблеми і закликаємо українську владу якнайшвидше зайнятися цим питанням та врегулювати ситуацію”.

За два тижні до відключення цих трьох опозиційних телеканалів, 18 березня 2022 року, було прийнято [рішення РНБО України](#), яке зобов'язало національні інформаційні канали приєднатися до інформаційного марафону “Єдині новини”. Це рішення офіційно формалізувало ініціативу, розпочату наступного дня після російського вторгнення шістьма великими телеканалами, у тому числі двома державними, які вирішили виробляти спільний прямий ефір, що складається з їхнього відповідного контенту у відведених кожному слотах. Мета цієї ініціативи: гарантувати населенню постійний доступ до надійної інформації в непевному контексті, де дезінформація є справжньою зброєю. Після оприлюднення рішення РНБО телеканали Еспресо, 5 канал та Прямий [публічно висловили бажання долучитися до марафону «Єдині новини»](#). Керівники цих телеканалів підтвердили РБК, що вони розпочали переговори з партнерами, однак вони були безрезультатними. 4 квітня, без офіційного рішення медіарегулятора, який, за відсутності відповідної чіткої правової бази, мав би регулювати цей процес, сигнал цих трьох телеканалів зник з ЦНТ без будь-якого попередження.

“Дійсно, чому ці три телеканали не допустили до Марафону, незважаючи на рішення РНБО? Проблема в тому, що у нас немає законодавчої бази, яка регулює взаємодію між самими телеканалами”, – коментує Роман Головенко, юрист Інституту масової інформації (ІМІ), українського партнера РБК.

Не долучені до виробництва спільного марафону, позбавлені мовлення у мережі ЦНТ, ці три телеканали наразі обмежені супутниковим телебаченням і потоковим мовленням – без перспективи швидкого вирішення проблеми. Проте вони все ще отримують рахунки за послуги ЦНТ від компанії-постачальника Зеонбуд.

Україна посідає 106 місце зі 180 країн у [Всесвітньому індексі свободи преси RSF](#) за 2022 рік.